

Městský soud v Praze částečně zrušil povinnost vyplňovat příjezdový formulář při vstupu do České republiky

1. prosince 2021

Městský soud v Praze vyhověl návrhu na zrušení části ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví, které zavedlo povinnost vyplnit příjezdový formulář pro všechny osoby, které vstupují na území České republiky. Městský soud shledal, že tato povinnost v některých případech porušuje právo na ochranu soukromí. Konkrétně nelze tuto povinnost uložit v případě cesty individuální dopravou. V případě příjezdu osob ze zemí s nízkým rizikem nákazy (tzv. zelené země) je současná úprava této povinnosti nepřiměřená zejména s ohledem na způsob sběru osobních údajů. Soud povinnost zrušil s účinností ke dni 6. 12. 2021.

Podle ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 26. 10. 2021, č. j. 20599/2020-126/MIN/KAN, mají všechny osoby, které pobývaly déle než 12 hodin v zahraničí povinnost před vstupem na území České republiky vyplnit elektronický příjezdový formulář. Ten obsahuje identifikační údaje, včetně rodného čísla, místo pobytu na českém území, způsob dopravy, kterou osoba použila a země navštívené za posledních 14 dní. Tyto údaje jsou uchovávány po dobu dvanácti měsíců a mají k nim přístup všechny krajské hygienické stanice a Ministerstvo zdravotnictví.

Městský soud dospěl k názoru, že povinnost vyplnění příjezdového formuláře je podstatným zásahem do práva na ochranu soukromí, které je chráněno čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 evropské Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod. Dochází k plošnému sběru velkého množství osobních údajů, na základě kterých je vytvořena databáze, která obsahuje cestovní historii všech českých občanů navrátilivších se do České republiky ze zahraničí a cizinců přijíždějících do České republiky.

Je to právě ochrana osobních údajů v rámci práva na soukromí, která nejvíce čelí dopadům současného dynamického technologického vývoje ve společnosti. Dle soudu je třeba v této oblasti být zvláště obezřetný a na ochranu soukromí ani v současné době nerezignovat. Každý zásah do ochrany soukromí musí tedy sledovat legitimní cíl, být nezbytný a přiměřený.

Městský soud neměl pochyb o tom, že opatření sleduje legitimní cíl. Konkrétně ochranu obyvatelstva před šířením koronaviru SARS-CoV-2. V případě cestujících individuální dopravou však neshledal, že by povinnost vyplnit příjezdový formulář k naplnění tohoto cíle přispívala. Obecně údaje z příjezdového formuláře napomáhají trasování rizikových kontaktů. Osoba přijíždějící do Česka ve formuláři vyplňuje způsob dopravy. Pokud cestuje veřejnou dopravou, vyplňuje jméno dopravce, číslo spoje a fakultativně číslo sedadla. V případě, že nakažená osoba sdělí, že v nedávné době přicestovala ze zahraničí hromadným prostředkem, má hygienická stanice k dispozici databázi, kde ihned může zjistit všechny spolucestující a kontaktovat je. Pokud však osoba cestuje do České republiky autem či jinou individuální dopravou, tak formulář neobsahuje žádné údaje relevantní pro trasování a nejde tedy o důvodný zásah do základního práva na ochranu soukromí. Nadto soud nepominul, že v případě cest individuální dopravou budou ostatní cestující vytrasováni na základě komunikace nakaženého s hygienickou stanicí.

V případě zemí s nízkým rizikem nákazy soud vyšel ze skutečnosti, že se jedná se o země, kde je nízká rozšířenost viru mezi populací. Pravděpodobnost, že z této země bude hromadným prostředkem cestovat nakažený člověk, je nízká. Sběr osobních údajů z příjezdových formulářů u osob přijíždějících ze zemí s nízkým rizikem nákazy je tedy schopna přispět k danému legitimními cíli ochrany veřejného zdraví pouze velmi málo.

Přitom ochranné opatření ve spojení se zákonnou úpravou neobsahuje dostatečné záruky proti zneužití těchto údajů. Není specifikováno, kdo konkrétně má do databáze přístup a za jakým účelem a není upravena doba uchovávání osobních údajů. Podle vyjádření ministerstva mají být údaje uchovávány po dobu 12 měsíců. Vzhledem k tomu, že důvodem sběru osobních údajů je usnadnění trasování, tak délka uchovávání údajů není přiměřená. Podle současného stavu poznání činí inkubační doba nemoci Covid-19 maximálně 14 dnů. Proto maximálně v řádu několika málo týdnů od příjezdu by měly být identifikovány všechny osoby s nemocí, které mohly ohrozit své spolucestující a dochází k trasování.

Při poměření zásahu spočívajícího ve vytváření velké databáze obsahující osobní údaje a přínosu sběru těchto dat pro ochranu veřejného zdraví soud dospěl k závěru, že vyžadovat vyplnění příjezdového formuláře i od osob cestujících ze zemí s nízkým rizikem je nepřiměřeným zásahem do práva na informační sebeurčení.

Městský soud nicméně neshledal, že by povinnost vyplnit příjezdový formulář byla protiústavní za všech okolností. Nakonec to ani nezkoumal vzhledem k omezenému rozsahu námitek vznesených navrhovatelem. Proto ministerstvu poskytl časový prostor, aby dotčené body ochranného opatření upravil. Z tohoto důvodu soud okamžik zrušení částí opatření posunul až na den 6. 12. 2021, 24:00 hod.

Při případném zachování povinnosti vyplnit příjezdový formulář bude však ministerstvo vázáno právním názorem soudu uvedeným v dnešním rozsudku. Ten lze shrnout tak, že povinnost vyplnit příjezdový formulář nelze zakotvit pro osoby přijíždějící individuální dopravou. V ostatních případech musí ministerstvo podrobněji upravit podmínky nakládání s osobními údaji sesbíranými z příjezdových formulářů a zkrátit dobu uchovávání údajů na maximálně několik málo týdnů.

Pro bližší informace:

Mgr. Adam Wenig (tiskový mluvčí Městského soudu v Praze)

Telefon: + 420 221 932 625

Mobil: + 420 737 244 126

E-mail: awenig@msoud.pha.justice.cz